

Освенъ това се заявява, че всѣки членъ на Обществото има право по приятелски начинъ да обърне вниманието на Събранието или на Съвета върху всѣко обстоятелство отъ

Il est, en outre, déclaré que tout Membre de la Société a le droit, à titre amical, d'appeler l'attention de l'Assemblée ou du Conseil sur toute circonstance de nature à affecter les

Отъ до тукъ изложеното е явно, че не можа да бжде спрено само избухването на войната между Армения и Турция. Всички останали спорове се разрешиха фактически отъ Конференцията на Посланицитѣ на Великитѣ Сили победители, а Обществото на Народитѣ носеше предимно регистративенъ характеръ.

3. *Анализъ на активността на Обществото.* Единъ обстоенъ анализъ за активността на Обществото възъ основа на чл. 11 отъ Устава би разкрилъ не само насокитѣ на тая активностъ, но и причинитѣ за неговата слабостъ.

До сега активността на Обществото е била насочена главно къмъ организиране силитѣ на самитѣ победители, които следъ победата се разтроиха. Постановленията на Устава се тълкуваха именно въ тая насока, а Конференцията на Посланицитѣ на Великитѣ Държави бѣ фактическия господарь надъ международнитѣ отношения. Това даде право на Съединенитѣ Щати и други да виждатъ въ Обществото на Народитѣ начало на нови войни.

Организирането на победителитѣ за господство, разбира се, само по себе си би довело до организиране на победенитѣ да свалятъ това господство. Но, тъкмо на тая почва не можа да се изгради Обществото на Народитѣ. То е възможно не на почва на победата, а на почвата на разбирателство между силитѣ на реда срещу силитѣ на анархията. Разбирателството обаче, на силитѣ на реда не значи друго, освенъ измѣстване сегашната основа на Обществото. Нуждата отъ него за закрепване победитѣ ще се обърне въ нужда за закрепване и разширяване на стопанството. Господството на победителитѣ надъ победенитѣ само по себе ще се обърне въ господство на индустриалнитѣ страни въ Европа надъ земеделскитѣ по типа на Съединенитѣ Щати и ще подготви почвата за влизането и на последнитѣ въ Обществото. Сближението и обединението на Съединенитѣ Щати отъ Америка съ Съединенитѣ Щати отъ Европа въ Обществото ще направи последното действително всесветско, но заедно съ това въ него ще се развиятъ нови противоречия. Отъ една страна, противоречията между индустриални и земеделски страни ще се засилватъ толкова по-вече, колкото по-ясно изпъкватъ целитѣ на Обществото. Отъ друга страна, противоречията между класитѣ на самитѣ индустриални страни ще се изостряватъ толкова по-вече, колкото по-вече тия страни монополизиратъ за себе световния пазарь. Борбитѣ на работничеството въ индустриалнитѣ страни ще съвпаднатъ съ интереситѣ на предимно земеделскитѣ страни и ще се улесни освобождението на земеделскитѣ страни отъ индустриалнитѣ. Въ тоя процесъ социалнитѣ нужди и правнитѣ норми все по-вече ще измѣстватъ политическитѣ съображения въ развитието на международнитѣ отношения. Обществото на Народитѣ отъ съюзъ за господство ще се обърне въ съюзъ за взаимна защита и взаимнопопмагане въ пжтя на културата.

Позволихме си да начертаемъ тая схема отъ противоречия, въ които ще се развива и разраства Обществото, за да се види, отъ една страна, колко сложенъ е процесът на организирането на неговитѣ *фактически сили* и отъ друга — за да противопоставимъ тоя сложенъ процесъ на *иллюзитѣ на комунизма* който мисли, че единственна правилна организация на Обществото е Съветската и че трѣба да господствуватъ интереситѣ на земеделскитѣ страни надъ индустриалнитѣ. Като добритѣ „юристи-буржоа“ Таубе, Файлхенфелдъ и пр. и комунизма счита, че стига да се открие дефиницията на понятията „вѣчна истина и справедливостъ“, за да бждатъ веднага осъществими.

Само, ако така се схване развитието на Обществото на Народитѣ може да се обясни защо до сега решенията на Посланицитѣ Конференции сж били меродавни за Обществото, а не обратното, и защо почти нито единъ отъ въпроситѣ повдигнати възъ основа на чл. 11 не е разрешенъ отъ Обществото съ нужната ясностъ и категоричностъ. Цимерманъ съ право придава голѣмо значение на активността на Обществото по силата на чл. 11, но тая активностъ за сега съвсемъ не е насочена къмъ редъ и справедливостъ, а къмъ заздравяване на победата и обединение на свѣтовния пазарь. . .